

Бобик А. С.,
студентка групи ПО-3
Науковий керівник: Литвинчук О. В. ,
кандидат філософських наук, доцент
кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту
Державний університет «Житомирська політехніка»
м. Житомир

ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

Актуальність проблеми енергетичної безпеки в умовах геополітичних конфліктів зумовлена глобалізацією та інтеграцією світових економік. Залежність держав від енергоресурсів робить це питання важливим для міжнародної стабільності. Геополітичні конфлікти часто супроводжуються маніпуляцією енергоресурсами, що спричиняє економічні та політичні кризи. В умовах конкуренції за стратегічні ресурси енергетична безпека стає ключовим елементом міжнародних відносин.

Останні дослідження та публікації в цій сфері зосереджені на взаємозв'язку між енергетичною безпекою та політичною стабільністю, дослідженні стратегій енергетичної дипломатії, а також на вивченні впливу енергетичних ресурсів на геополітичні процеси. Серед важливих робіт можна зазначити праці таких авторів, як Д. Юрген, В. Гаврилюк, І. Сидоренко та П. Євтушенко. Даніель Юрген у своїй книзі «The Quest: Energy, Security, and the Remaking of the Modern World» розповідає про роль енергетичних ресурсів у формуванні міжнародної політики. Він наголошує, що здатність держав адаптуватися до змін глобальних енергетичних ринків визначає їх стійкість у міжнародній системі [4, с. 45]. Також значний інтерес викликають дослідження впливу енергетичних санкцій. Наприклад, Гаврилюк В.О. звертає увагу на те, що «енергетичні санкції є двосічною зброєю, яка здатна впливати не тільки на країну-ціль, а й на ініціатора санкцій» [1, с. 123].

Отже важливо проаналізувати, як енергетична безпека пов'язана з геополітичними конфліктами, зрозуміти основні механізми та стратегії, які використовують країни для її забезпечення. Також необхідно розглянути

виклики, що стоять на шляху до енергетичної незалежності та стабільності, а ще визначити можливості для їх подолання.

Енергетична безпека є важливим елементом міжнародних відносин, особливо в умовах геополітичних конфліктів. Вона визначається як надійний доступ до енергоресурсів за прийнятними цінами, що дозволяє забезпечити стабільний розвиток економіки та функціонування суспільства. У сучасному світі енергетичні ресурси відіграють ключову роль у політиці та економіці держав. Боротьба за енергоресурси, їх постачання та контроль над ними є предметом міжнародних суперечок і приводить до зростання геополітичної напруги. Енергетична безпека пов'язана з такими ключовими аспектами:

1. Доступ до ресурсів як стратегічне питання. Країни-споживачі енергії намагаються забезпечити стабільні поставки нафти, газу, вугілля та електроенергії. Євтушенко П.О. зазначає, що для України пріоритетом є диверсифікація джерел постачання енергоресурсів через інтеграцію до європейського енергетичного ринку [3, с. 89].

2. Роль енергоресурсів як важеля впливу. Країни, які володіють великими запасами енергоресурсів, часто використовують їх у якості геополітичного інструменту. Наприклад, Гаврилюк В.О. підкреслює, що росія активно використовує енергетичні ресурси як інструмент тиску, що створює загрозу для країн, залежних від постачань [1, с. 145].

3. Зниження енергетичної залежності. Держави прагнуть розвивати альтернативні джерела енергії. Сидоренко І.І. акцентує, що енергетична дипломатія, спрямована на просування відновлюваних джерел енергії, є ключовою для забезпечення довгострокової стабільності [2, с. 32].

Геополітичні конфлікти значно ускладнюють забезпечення енергетичної безпеки, створюючи низку серйозних викликів. Зокрема, військові дії, економічні санкції та політична нестабільність у регіонах, багатих на нафту, газ та інші енергоресурси, часто стають причиною перебоїв у постачанні цих ресурсів. Це, у свою чергу, спричиняє підвищення цін на енергоносії, що

негативно впливає на економіки країн-імпортерів та добробут населення. Така ситуація змушує держави шукати нові шляхи диверсифікації джерел постачання енергоресурсів, розвивати альтернативну енергетику та будувати стратегії, які дозволяють зменшити залежність від нестабільних регіонів.

Отже, енергетична безпека відіграє ключову роль у міжнародних відносинах, впливаючи на стабільність економік і політичну ситуацію в різних країнах, особливо під час геополітичних конфліктів. Для досягнення стабільності важливо забезпечити доступ до енергоресурсів, зменшити залежність від імпорту та розвивати альтернативну енергетику. Країни, які диверсифікують свої енергетичні джерела та впроваджують сучасні технології, здатні краще справлятися з кризами й залишатися енергетично незалежними. Це підкреслює важливість продуманого підходу до енергетичної політики, який враховує сучасні виклики та глобальні тенденції.

Список використаних джерел:

1. Гаврилюк В. О. Енергетичні санкції у міжнародних відносинах: теорія і практика. Львів : Львівський національний університет, 2019. 312 с.
2. Сидоренко І. І. Енергетична дипломатія як інструмент зовнішньої політики. Харків: Видавництво ХНУ, 2018. 258 с.
3. Євтушенко П. О. Енергетична політика України: виклики та перспективи в контексті міжнародної безпеки. Дніпро: ДДУ, 2020. 198 с.
4. Yergin, D. The Quest: Energy, Security, and the Remaking of the Modern World. Penguin Books, 2011. 816 с.